

YÜKSEKLERDE MEYDANA GELEN KAZA DURUMLARINDA KURTARMA PLANI

ÖNEMLİ: Bu belgenin mevcut sahaya özgü farklılıkların ilave edilerek düzenlenmesi gereklidir.

1.0 AMAC

Fabrika içindeki yüksekte yapılan çalışmalarda, meydana gelen kazalardan sonra, kazazedeyi kurtarmak için gereklilikleri belirtmek ve en kısa sürede kurtarmayı gerçekleştirebilmek amaçlanmıştır.

Kurtarılacak kazazede ve kurtarmayı yapacak personellerin sağlık riskleri en aza indirilmeli, riskli davranışlar en aza indirilerek kurtarmanın güvenli ve profesyonel şekilde gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

2.0 UYGULAMA

2.1 Bu plan, tüm olası yüksekte yapılan çalışmalarda geçerlidir.

2.2 Bu plan, düşme tehlikesi olan yerlerde, yaralanma veya ölme riski olan yüksekliklerde yapılan çalışmalarda çalışan personel tarafından kullanılır.

2.3 Bu plan, yüksekte yapılan çalışmalardan önce yapılacak olan risk analizi ile birlikte kullanılmalıdır.

3.0 TANIMLAR

3.1 Kurtarma Planı

Önceden planlanmış yüksekte yapılacak çalışmaya başlamadan önce çalışma planı ve olası kaza durumunda kurtarma planı hazır olmalıdır. Birinci öncelik düşme sırandırma sistemiyle çalışarak, kazanın önlenmesi, 2. Öncelik kaza durumunda düşüşün en kısa sürede durması, kaza sonrası olası kurtarmının en kısa sürede gerçekleştirilmesi için plamanın yapılması gerekir.

3.2 Personelin Kendini Kurtarması

Gerekli eğitimleri almış, kurtarma ekipmanlarını kullanabilen personelin gerçekleştirdiği durum ve prosedür.

3.3 Kurtarma ekipmanı ile Kurtarma

Önceden planlanmış, kurtarma ekipmanı kullanarak yüksekte meydana gelen kazada düşen bir kişiyi güvenli kurtarma yapmak için planlanan bir strateji veya prosedür.

4.0 SORUMLULUKLAR

4.1 Yüksekte Çalışan Personel

- Yüksekte güvenli çalışma hakkında eğitim almış olmalı, yeterli bilgiye sahip olmalı
- Yüksekte yapılan çalışmalarda ilgili riskleri anlayabilmek ve değerlendirebilmek
- Yüksekte çalışmadan önce düşmeyi önleyici ekipman kullanımı konusunda eğitimli ve konuya hakim olmak
- Güvenli olmayan koşulları ve/veya davranışları yetkili ve sorumlu olan yöneticiye rapor edebilmeli

4.2 Yetkili Kurtarmacı

- Düşme tehlikesi veya potansiyel kurtarma uygulamasına maruz kalmadan önce yetkili bir eğitmenin kurtarma eğitimin başarıyla tamamlamış olmalıdır.
- Yapılan işin konusu, iş yerinin adresi, çalışma şekli, kurtarma yöntemi ihtiyacı ve niteliği veya önceden alınmış olan eğitimin yeterli olmadığı durumda eğitim

yenilenmelidir.

- Kurtarmacılara verilen eğitimde; eğitimi alan personellerin çalıştıkları yerlerde kullanılan düşme koruma ve kurtarma ekipmanlarının nasıl denetleneceği, sabitleneceği, monte edileceği ve kullanılacağına ilişkin uygulamalı eğitim verilmelidir.

- Eğitim en azından aşağıdakileri içermelidir:

Teorik kısım

- Kurtarmanın tanımı ve ilkeleri
- Yüksekte yapılan çalışmalarda kurtarma konularına giriş
- Nerelerde kurtarma durumuyla karşılaşabiliriz?
- Yüksekte yapılan kurtarmalarda olası tehlikeler
- Toplu ve kişisel koruma yöntemleri
- Yüksekte yapılan kurtarmalarda risklerinden kaçınma
- Tehlikeli ve güvensiz durumları tanıyabilme
- Kurtarma sistematiği
- Yüksekte yapılan kurtarma teknikleri farklılıkları ve organizasyonu
- Kazazedenin bulunduğu alana ulaşım için yapılması gerekenler
- Kişisel koruyucu ekipmanlar
- Kurtarmada kullanılan teknik malzemeler
- Lanyard yardımı ile alana tırmanma ve inme tekniği
- Makaralar ve makara sistemleri
- Sabit yaşam hatlarını kullanma
- Geçici yaşam hatları
- Genel olarak sınırlandırma sistemleri
- Kazazede yönetimi konularında bilinçlendirme
- Katılımcılardan gelen sorulara göre ilaveler

Uygulama kısmı

- Temel düşüm teknikleri uygulamalarının tekrarı
- Ankraj uygulamaları tekrarı
- Kişisel koruyucu donanımların kontrolü ve kuşanılması uygulamaları
- Emniyet kemeri doğru bağlantı noktalarının uygulamalı olarak tespiti
- Yüksekte kurtarma yaparken yanımızda var olan tüm malzemelerin düşüşe karşı nasıl sabitleneceği konusunda uygulamalar
- Kazazedeyi kurtarma operasyonuna başlamadan önce yapılması gerekenler ve planlama
- Kurtarmada kullanılan teknik malzemeler, özellikleri ve kullanımları
- Kazazedeye yaklaşımdan önce yapılması gerekenler
- Kazazedenin yanına güvenli şekilde ulaşma
- Emniyet noktalarının hazırlanması ve kurulması
- Kurtarma yapılacak yere ulaşıldıktan sonra uygun konumlanma teknikleri uygulamaları, pozisyon alma
- Halat üzerinde kalmış olan kazazedeyi kurtarma
- Merdivende kaza geçirmiş kazazedeyi kurtarma
- Saha şartlarına göre kaza geçirmiş kazazedeyi uygun teknik ile kurtarma
- Planlı kurtarmalar için örnek uygulamalar
- Kurtarma hatları kurma, kullanma uygulamaları, emniyet alma ve kılavuzlama tekniği

- Emniyet kemeri, kurtarma üçgeni ve sedye kullanarak kurtarma uygulamaları
- Kurtarmada makara ve makara sistemlerini kullanma uygulamaları
- Kazazede taşıma yöntemleri
- Eğitim verilen yere ve katılımcıların çalışma ortamlarına göre çeşitli olan uygulamalar
- Askı travması ve kazazede yönetimi konularında bilinçlendirme
- Katılımcılardan gelen sorulara ve taleplere göre ilave uygulamalar

- Eğitimler en fazla 2 yılda bir yenilenmelidir.
- Kurtarma personelleri, kurtarma yapabilecek durumda kaldıklarında aktif olabilmek için, verilen görevlerin yeterliliğini sağlamak için en az yılda bir kez fabrikadaki yetkili kurtarma görevlisi veya kurtarma eğitmeni tarafından yeterlilikleri ve bilgi güncelliği değerlendirilmelidir. Bu değerlendirme, hem yazılı hem de kişinin kurtarma yapacağı sahada kullanabileceği tüm ekipmanları kapsayan uygulama (tatbikat) yaptırılmalıdır.

4.3 Yetkili Kurtarmacılar

- Kurtarmacılar, kurtarma eğitmeni tarafından eğitilecektir.
- Tüm kurtarmacıların ilk yardım sertifikasına sahip olmalıdır.
- Kurtarmacıların eğitiminde, personellerin çalıştıkları yerlerde kullanılan düşme koruma ve kurtarma ekipmanlarının nasıl seçileceği, denetleneceği, sabitleneceği, birleştirileceği ve kullanılacağı konusunda uygulama ağırlıklı olmalıdır.
- Eğitim, kurtarma yapılacak tüm olası yerlere uygun olacak şekilde hazırlıkların yapılması, ekipmanların hazır olacak şekilde bakımlı ve düzenli olması, amaca uygun olacak şekilde tüm ekipmanların kullanımının nasıl yapılacağı gibi bilgileri içermelidir.

5.0 Kurtarma Prosedürü

5.1 Kurtarma planı, fabrikadaki tüm yüksekte yapılan çalışmalarda uygulanabilecek şekilde olmalı ve risk analizinin bir parçası olmalıdır. Kurtarma planı, aşağıdaki kurtarma türlerinin ve koşulları ile uyumlu olmalıdır;

5.1.1. Personelin Kendisini Kurtarması

Yükseklikte çalışma yapan personel, kullanılacak ekipmanlarda uygun seçimleri yaparsa ve bu ekipmanı doğru şekilde uygularsa, % 90 oranında kendi kendini aşağıdaki şekilde kurtaracaktır;

1. Personel düştüğü seviyeye kadar tırmanacaktır (60cm'e kadar).
2. Personel düşüş yaşanan zemine veya çalışılan seviyeye geri dönecek ve olası tıbbi yardımı bekleyecektir.
3. Düşme durdurma sisteminin gerekli tüm bileşenlerini servisten çıkarın ve düşme sırasında kullanılan ekipmanların tamamı liste halinde ayrılarak yetkili yöneticiye inceleme ve kontrol için verilmelidir.

5.1.2 Personelin Kurtarma Ekipmanları Yardımıyla Kendini Kurtarması

Kendini mevcut ekipmanlarıyla kurtarması mümkün değilse, kurtarma ekipmanları yardımıyla kendini kurtaracaktır. Tehlikeli çalışma durumlarında, çalışma şartlarına göre yapılmış risk analizine dayalı olarak planlı bir kurtarma sistemi kurularak kurtarmaya hazır sistem ile çalışma yapılır.

Kurtarma ekipmanı yardımıyla kendisini kurtarma işlemi sırasında aşağıdaki kurallar kullanılmalıdır.

1. Her kurtarma gerektiren durumda fabrikadaki sağlık personellerine veya 112 numarasından tıbbi destek istenmelidir.
2. Kurtarma ekipmanı, en az 15kN dayanıma sahip bir ankraj noktasına sabitlenmiş olmalıdır.
3. Kurtarma ekipmanının kazazede emniyet kemerine takılacak ucu, düşüş yaşanan nokta ile aynı noktada olmalıdır. D halkasına bağlantının güvenli şekilde bağlanması sağlanmalı ve kurtarmaya başlanmadan önce bağlantının güvenli olduğu kesinleşmelidir. Kurtarma ekipmanı en azından seviye olarak kazazedenin lanyardının en yüksekte bulunan seviyesi ile aynı seviyeye takılması gerekir (mümkünse daha üstte).
4. Kurtarma ekipmanı yardımıyla, kazazede uygun iş platformuna veya zemine doğru kaldırabilir veya indirebilir. Kendi kendini kurtaran personel tıbbi durumu hakkında ilgili yerlere bilgi vermesi gerekir.
5. Kazazedenin kullandığı düşme durdurma sisteminin gerekli tüm bileşenlerini kullanımdan kaldırın ve bu ekipmanları liste halinde yöneticinize inceleme ve kontrol için verilmelidir.

5.1.3 Kurtarma Ekipmanı Yardımıyla Kurtarma

Personelin sağlık durumu kaza sonucunda ciddi yaralanmış, bayılmış vb. şekilde olabilir, bu şekilde kendi kendini kurtarma veya ekipman ile kendi kendini kurtarma için ekipmanı kullanamayacaktır. Bu durumda kendi kendine kurtarma hem de ekipmanla kendi kendine kurtarma seçenek değildir, diğer profesyonel kurtarmacıların ekipmanları kullanarak ekip olarak çalışarak en kısa sürede ve güvenli şekilde kurtarma yapması gerekir;

1. Her kurtarma gerektiren durumda fabrikadaki sağlık personellerine veya 112 numarasından tıbbi destek istenmelidir.
2. Kurtarma ekipmanı, en az 15kN dayanıma sahip bir ankraj noktasına sabitlenmiş olmalıdır.
3. Kurtarma ekipmanının kazazedeye ulaştırılacak ucundaki karabinası, personelin düşüş yaşadığı bağlantı noktasına (D halkası) bağlanması gerekir. Eğer kazazedeye ulaşmak mümkünse, kurtarmacı kurtarma ekipmanının kancasını kazazedeye ulaştırmalı, eğer ulaştırılamıyorsa kurtarma stankası yardımıyla D halkasına bağlantının güvenli şekilde bağlanması sağlanmalı ve kurtarmaya başlanmadan önce bağlantının güvenli olduğu kesinleşmelidir. Kurtarma ekipmanı en azından seviye olarak kazazedenin lanyardının en yüksekte bulunan seviyesi ile aynı seviyeye takılması gerekir (mümkünse daha üstte).
4. Kurtarma ekibi, kazazedeyi uygun iş platformuna, makine üstüne veya zemine doğru kaldırabilir veya indirebilir. Kaldırırken veya indirirken ilave tehlikeler var ise mutlaka yönlendirme amacıyla kılavuz tekniğini kullanmak gerekir. Kurtarılan personelin tıbbi durumunun da sürekli takip edilmesi gerekir.
5. Kazazedenin kullandığı düşme durdurma sisteminin gerekli tüm bileşenlerini kullanımdan kaldırın ve bu ekipmanları liste halinde yöneticinize inceleme ve kontrol için verilmelidir.

5.1.4 Yükseltici Araçlar Yardımıyla Kurtarma

Kurtarma gerçekleştirmenin diğer bir yolu, aşağıdaki yönergeleri kullanan bir yükseltici araç yardımıyla kurtarma;

1. Bir personel yükseltici aracı kullanacaktır, kurtarmacının da lanyard veya geri

- sarmalı düşüş durdurucu yardımıyla araca bağlantısının olması gerekir.
2. Yükseltici aracı kurtarma işlemi için kazazedenin altına getirin.
 3. Yükseltici araç kazazedenin yakınına geldiğinde lanyard veya geri sarmalı düşüş durdurucu ile kazazedenin bağlantısını sağlayın.
 4. Emniyet bağlantısı sağlandıktan sonra, kazazedenin kaza sırasındaki kullandığı ekipmandan bağlantısı çıkarın.
 5. İşçiyi yere indirin ve kurtarılan işçiye gerektiği gibi tıbbi yardım yapın.
 6. Kazazedenin kullandığı düşme durdurma sisteminin gerekli tüm bileşenlerini kullanımdan kaldırın ve bu ekipmanları liste halinde yöneticinize inceleme ve kontrol için verilmelidir.

Kurtarma Planı

ÖNEMLİ: Bu belgenin mevcut sahaya özgü farklılıkların ilave edilerek düzenlenmesi gereklidir.

Tarih:.....

Yapılacak İşin Tanımı:.....

Kurtarma Yapılacak Yerin Tanımı:.....

Bağlantılar

Kurtarmacı(lar).....
.....
.....
.....
Yetkili Kişi.....
Acil Durum Konağı.....
İletişim Metodu:
☐ Telefon
☐ Sözlü / Yüz Yüze
☐ Telsiz:
.....
☐ Telefon Numarası:.....
.....
☐ Diğer.....
.....
.....

Kurtarma Ekipmanı

☐ Merdiven
☐ Kurtarma Ekipmanı
☐ Stanka
☐ İlk Yardım Kiti
☐ Kurtarma İpi
☐ Kurtarma Üçgeni
☐ Vinç
☐ İskele
☐ Tripod
☐ Yükseltici Araç
☐ Alternatif Kaldırıcı & İndirici
Ekipmanın Bulunduğu Yer:
☐ İşin Yapıldığı Sahada
☐ Kurtarma Çantasında
☐ Kurtarma Dolabında
☐ Kurtarma Aracında

Kritik Kurtarma Faktörleri

Ankraj Noktası:.....
.....
.....
.....
İndirme alanı:.....
.....
.....
.....
Kurtarma Yaparken Engeller ve Tehlikeler:.....
.....
.....
.....

Kontrol Edilecekler

☐ Alternatif düşüş durdurucu ekipmanlar göz önünde bulunduruldu mu?.....
☐ Kurtarma ekipmanları kontrol edildi mi, iyi durumda mı?.....
☐ Kurtarma ekipmanları kurtarma planı için yeterli mi?.....
☐ İletişim araçları ve türleri uygun mu, kontrol edildi mi?.....
☐ Tüm kurtarmacılar ekipmanların kullanımına hakim mi?.....

Yorumlar

Düşmeyi önlemek için işten önce yapılacak işleri ve düşme durumunda izlenecek yol adım adım süreci tanımlayınız.

İş Öncesi Görevler:

1)
2)
3)
4)
5)
6)

Müdahale Süreci:

1) Acil Durum İrtibatı Sağlayın
2) Kişinin Tıbbi Değerlendirmesini Yapın
3) Mümkünse Kişinin Kendisini Kurtarmalıdır
4)
5)
6)